

TILSIME RAA SIMERI



Sîma kamy domonia ho de sérê bonu de nê kotte'ra, rié asmen de Raa Sîmeri dur i duri nê niadia ? Sima 'ra kam moté rié asmeni nê bio? Çîna're sîmer rié asmen'ra çart bio şio? Kam uska'ra, kei ostoré hu fişt ra vê xîlî, kam çutir uska'ra fetelio? Eve sene kervanu? Çî barkerdi vi? Qêi sîmer çart bio? Ewru, asmenu'de satelit fêteline, Raa Simeri Astaru zonağia ma de, mythologia ma wa khane çik a? Zanisti û zonaişe ewri û laé Tîlsîme Raa Sîmêrî çik o?

Ma, endi perskerime, çondh raé sîmeri este ? Name hu çik o? Ez cerr misnon'ra sima. Tî vana ostorune Pi û Khalkune ma asmen'ra cirte kai kerda, haqve ostoru de ardi, terki de sîmer bio, ostor khe fişt xîlî, galei bié 'ra, xaşu'ra sîmer çart bio, şîo. Vatena kalkune rasta, ya ki, rast nia, aé pers nikerime, zovina milete dina, zone yine de Raa Simeri esta; niadime Raa Simeri çutir yena ra vatis?

Pierre Rondot vano« waxto khe Wuairé dina Cheikh Hadi sîlaié kerdo, vato,bêro şero rié asmenî taé pêrrê ostorune jargenu rişîé. Cheikh Hadi amr do toluvune hu ke, raa asmen'ra pêrî çart bié, gîne waro yîne tê arékere bi arene tê lewé,péécû, heşîo pê pelg nat doth çart bié, gîne waro nîne'ra vanê raa "Masdjat El Kebsh», eve zovina qésé, Raa Simeri.»¹ Tîlsîme Cheikh Hadi,ma'ra nijdio, zof tîlî. Ma de veng dané wuarire dina, zanisti de Haq çin o, ekhe esto Tîj a.

¹ Archives Politiques de Pierre Rondot , Sur Les Yezidis, p.22

“**La voie Lactée**”. “La voie” ra a. Voie; **Viam** ‘ra yena. Viam accusativus o, gineno wuaro; **Vi** maneno. Zagone Linguistik’de morfologia zoni de V o vîre vîndeno, qaimo, nê vurino. Î, dergo, beno oi. Dora tipia v+i= beno voi, péecu beno Voie. Fransizu na latinu’ra gureta .Latini vane , **via lactéa**, raa **siti**. Qesa rasté latinu ki, greku(hellenu)’ra gureta. Helleni vane **γαλαξίας Κόσμος**. Na qese **γαλαξίας** de qese **γαλα** esto. Gala zone ma de **sito**. Seveta renga sipi, aravu ki vane **via lactis**. Qesa bingi **γαλαξίας ra yena, beno Galaxie**.

Ma, ho ne goyneme; vatena pi û khalkune ma ne resme cori’ra zof nijdia. Aristoteles raa sîmeri beno keno **meteor**, mantiqé *causa finalis*’e Aristotelesi, mantiqé khalkune ma’ra jede puça. Demokritos vano, raa sîmeri rié asmeni renga astarune qiskekheku’ra virajia.. Fame Demokritus keno araze khe, khalike ma bese nê kerdo khe asmen’ra kewvanu bî fetelne. Vajime khe tayra fame Khalkune ma’ra vejia. Khalike ma têdê Mîletu ra baqîl vié. Çutîr Sîrsalekha Bîmbareké şia nîkîa hu dovê asmen ro, peiser cera ra ama? Çînare sere saré hu bio sur ? Sîrsalekha Bîmbareké fûza mythologia ma wa çîk a?.

Manilius vano « *astareî juvin’ra nijdié. Waxto sima khe eve teleskop rié asmeni de niada, sima wu waxt famkene khe; astareî; girsenia asmen’de jede gureto bien lingune hu; eve zovina qese jédé tza gureto. Na spéen’ra vane Raa Simeri. Eve qesa raştié, roştia milyon u milyon astaru bena sipié Raa sîmeri. Kessi; bese ne ekrdo vazo khe na spéeni roştia astarun a.*» Bado, Manilius vano « *ez hen fam kon khe rié asmen’ra çio gîrso roştin esto. Na roştia’ra hewri virajine; sipié roştia ra vame Raa simeri.*»

Ma nîka Manilius za verdîme, ma ve hu nîka rié asmeni de Raa Sîmeri’ra some. Cerr bîne lîngune ma’de hardo şa, koi, birri, gemi, mergi zimeyi, çemi, deryayi mende. Kotime’ra Raa Sîmeri ser. Fétélime. Jî Sîrsalekha Bîmbarékhé, pérémé ra. Hardo şa de, axpini osene, fîlan kerde we, mergu’re mangei çerene. Paiz o, genimi çinite. Dur’ra mîz esto, koi endi za za nê osene, za za osene, Raa Sîmeri’de Xurenia Taira’ra gosune ma de veng vingeno. Mizğale’ra, hard sero sukhi za za, tî vana ji hakune kergu sîkîé za za zart kerde este sere hardî.

Raa sîmeri hewru kena dî letêî, koé kemerinu sero vora pajji, eve bîrre zimî juvin’re cera bié. Raa Siméri’ra koune hu keme saé. Koé cerine vorini mendo ro kou’ne ma. Koûne Kaf-Kas-ia vinon. Koi û Kaş, Koé Kaf’i sera jî Sîrsalekhé pérémé ra. Rié Asmené berji’ra niadame. Dina cer biné péré taira dera.

Yeno’ra mî vir. Xeile waxt na’ra avê vî, ez fêkhé Deryayé Sipide niştiv ro. Rié asmen’ra Raa Sîmeri kerdene saé. Havale mî Haydar’î mî’re telefon kerdîv . Mî ra va “sé kena?” Mî va “rié asmenî de Raa Sîmerî kon saé”. Huya, vake “mythologia ma ‘de na karé de girso. Téléfone ma bîria.

Ez mote rié asmen bon. Va yeno. Pêlê Deryayé Sîpî gînenno lîngune mî ser. Tî vana Derya Sipi nalen o, bervenno. Vengé pêlu tê ser te bîn beno. Ez ho ho're perskon ; Zôné Deryaé Sipi esto çino ? Ekhe esto, na zon de famê Raa Sîmer çik a ? Zoné Derya Sipi venge pelu, vai'ra vejino, yaki vai'ra pêl vejino ? Qese merden û weşia. Waxt de Vai bî, haqê vau bî, na waxt vau'ra Dakîla mî vaténe "Pîré". Se vî? Çîk bi vaé Pîré dîna kerdena'ra hu ver?

Bîne roştia asme de mote Derya é Sipi bon. Derya heto ju'ra hiêrsino. Xureno. Dotth bîne roşti Derya jî şinia şemene bereqîna. Nat kéké pêli žart beno, yeno gînenno qûmi ser. Roştia asme de pêlu pe juvin gureto, tî vana juvin de dane pêro, jî perodaise hermetune khe pore juvin gureto kass kene, nî pêli kote 'ra vai ver gîr bene yene. Tîm roşt, bîne pîneliga hewrû de bivi mî z û duman. Pîlûne ma vativ « ģezeve yi ģezna yî de bî mano »

Seveta doskerdena Raa Sîmeri, ez wuazon hu véré na pêlê Derya é sipi erji, linga mî dirvetina, ez bese nê kon. Hardo qumîn, roştia asme, ua Derya é Sipi, pêle vere vai, fam kerdena mî juvin'ra qend û bend bié. Çîna re Raa Sîmeri kame saé ? Dina çika ? Ué çik a ? Dina ué 'ra , ué dina'ra, pêl vai 'ra va khe pêl 'a vejio, Raa Simeri kotth'ra vejia?

Thales yeno'ra çimune mî ver. « Her çî ua, herçî ue ra vejino ; dodima her çî, çarnino'ra sono ben ue. Çutîri ? Ma Raa Sîmeri se bena ? Ué gîreneme, ué gîrena, puxur dana sona bena vînd, ué ua, ué ué nia. Persé Matéria û anti-matéria u. Persé çemi o Hérakleitos avê, sanîka ma wa Koré Moré lewuié dina pers bio. Dizd çem sera şî bover, ya ki nê şî? Çem vano, ya ya; dîzd mî sera ame şî bower, almoste yî tîrtî dest yî de vî, ez hu çem ni o, ua yî çemî verdé'ra şîé, ez jovina çem ûne. Her çî vurenno, herçî lewino, dina de qaim çino. Ma zoneme khe, Raa Simeri Mythologia Hellenika de eve vatena Heraklesi yena ra zon. Vatena Heraklesi çixaş rasta û zura ? Jedé nê zoneme. Qesa Mythologika.

Herakles Domon vio. Domononénia ho de şio žîzîke Hera lito. Şio hewn'ra. Yî žîzîke Hera gos kerdo. Lété asmeno jede bio sî. Baxçe Hera de soé



zernen bié. Ladon amo soé Héra tirté. Héraklesi des û dî zîkawuri kîsté. Vatena bîne Phaéton, pié hu Herlios'ra taug wasto, waxto kai keno adîr verdena ro hard ser, Zeus qarino, Cynos brayé Faétopn cereno Zeus ver, Cynos keno şîndoré Raa Sîmeri de Ji sîrsaleke za bijero. Cynos lazé Poséidon io.

Cynos, Perodais e Troia de desté Archil'ra yeno kistene; cokaro heze sirsaleku hurendia Cynosî gureta. Raa sîmeri nîja ama dina . Filozofia antika de Protagoras² vativ « mordem pêmtise her çio,her çî; çîé khe este , çîé khe çine ». Astronomie, karzanistaé asmen io. Astore ji bimbareki(roşt, tij) rié asmen'ra bereqine. Tîj sero zof qesu perskem. Tîja Sûra Khîlé. Adîro jargen. Mîlete ma seveta Tîj çînare honde berveno? Zone ma 'de Tîj Teisbas'ra yena? Teisbas namê Khaliké çorine Darius io, Medo, Qizilbas, deforme Teisbas. Teisbas doktrine persu ni, yî Méduno. Jules Oppert, Teisbas beno keno cuhud. Neweşia de xîravîna cuhudu ta esta. Na rînd ana'ra dust. Qesa rasté a wa khe, Teisbas estena dina'ra vaé o. Yi persu nia.³

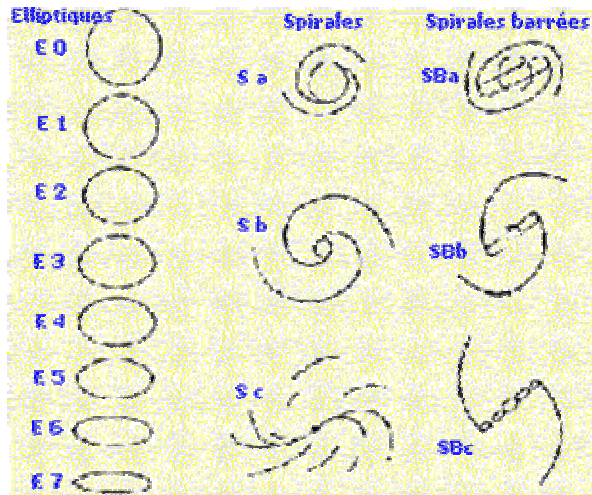
Taye vane Raa Sîmeri 210 000 seré na'ra avê , hiris astare ra ama dina. Hire forme Raa Sîmeri este ji resme ceri a.



Raa simeri ji forme cerri a. Çûtîr rîndek néqêşia. Çond milliari asteri este?

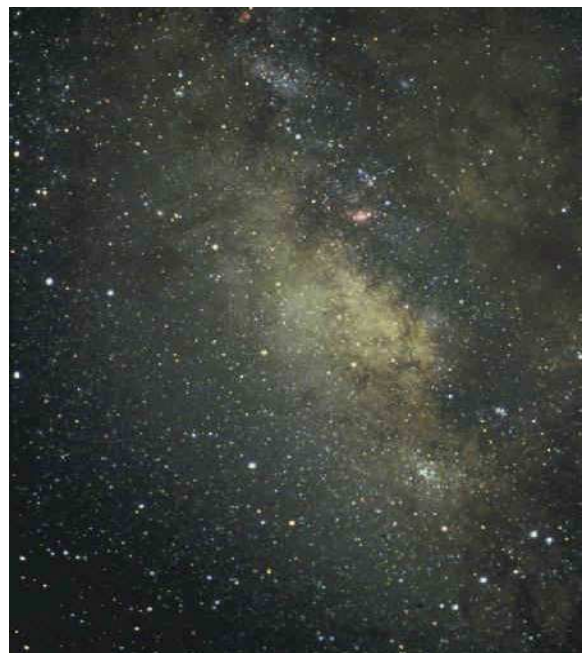
² Protagoras :I A. 485 de Abdéra de amo dina, I.A. 420 de merdo.

³ Dr Ali KILIC, JENOSIDE DERSIM- Dadgera Internationale Cûrmê Jenosidé Koçgiri û Dersim



Raa Simeri ji resmune corri de gegane bena hewro de qilerin. Nu qiller çik o? Karzanista CERN de na qesa sero sene téori ardo werté? Lona şaé atmosfer'de çutir karzanista juvin'ra giredana?

Ma cerr, hete çep ser cao qilerin vineme, na qiler'ra vane « hewr » ma vajime toze simer. Toze simeri eve rosta bimbareki(tij) absorbe beno eve rostia astaru, ti vana duyo qulawun'ra vejino? Ma rié asmeni de na qilawun kam simeno? Rié asmen'rakam tutu rameno? Kam sîmeno?Ma astaro pazewer vineme. Nê nê vo khe astaro pasewer qilawun bî simo? Raa Simeri fame duye kilawune Astore Pazeweri a? Resme Jerry Lodriguss naé çutir dano fame kerdene?⁴



Ma bérime karé CERN ser. Sisteme Tij, eve milyarê astaru amo dina.

⁴ The Pipe Dark Nebula (21/06/97) Credit and Copyright: [Jerry Lodriguss](#)



Qesa khe ma perskerime na astaru'ra systeme bimbareki(Tij, Roj) çutur amo dina ? çutir bio, jejo ? Waxto khe wuazeme zere Galaxi de niadime, hewro roştine Raa Simeri mezal niadano khe ma sîr û tilsime na Raa Simeri pia fam bikerime.Coka'ro ma wazeme, sirr û tilsime Raa Simeri doskerime, saé bî kerime.

Béguman ma'ra avê zonağune dina na qese pers kerdo, eve qesa raste, sîr û tîlsime Raa Sîmeri dos nê kerda. Serra 1940 de Walter Baade na qesi sera guréa.⁵ Eve milione astarêi durra Raa Simeri misnene ma.



Bohdan Paczynski⁶, mote millione astaru bio wasto khe roştadaéne astaru kontrol bîkero. Bohdan qayitbiana Baade hore keno qilauz, qese anora vatena khe zerdike galaxi nijdié Tij, Roj. Na herema zere galaxi de tirkeman , çewt giredaia vurnaise matériali mîsneno'ra žı. Hewre molekulere khe ji qiler yene

⁵ **Lensing through Baade's Window** (01/02/96)Credit: Photograph made from plates taken with the UK Schmidt Telescope.Color photography by David Malin.Copyright: Anglo-Australian Telescope Board<http://apod.gsfc.nasa.gov/apod/ap960201.html>

⁶ Ascension Droite-18h03,8mDéclinaison--24°23' Distance-5 200 Magnitude-6,0 (vis)Dimension-90x40 min d'arc



vinitene , çarnene'ra juvin bene jovina astaru, eve millionê serru'ra tipia werte astaru'de bene elemene gîrani girdapte têser û tê bîn bene nijdiye hidrojeno ionisé û atomik, cokaro roşta hu bia zerk, hewr zí'ra beno durr, yine cera beno, beno ji denge de tari, heve toji, kuno virénia roşti. Lesa na hevune toxumi μ m a. Ni hewri jede komplexe. Leçege toji nijdié astaré khe bereqine, qisme roşti é. Renge benokhewe, môi û sur. No hewro kompleks , leçege astaru qiskeki 500 million sere 'ta tipia zí'ra amé dina .⁷



Kaméra CFH12K khe Fransa de sevata teleskopé Canada Hawaiï (CFHT) vîraştî vi, vurnais û lewuié û osnaié Asm û Roj sero tatbîqat kerd. Karzanistu wast arazê bîkerene khe Raa Sîmeri çond seri de ra. Heto ju'ra araze kene khe kokimia Raa Simeri 500 million serê de ra. Mekanizme yi werte serdînia astaru dero. Dorme xorinia hewru esta. Waxto khe hewrî sanene juvin, bené létei, ione serd û germin, materia serdîne anê dina, yî werte asatru'ra feteline. Waxto hewr bî; gîrania hu 2 milliards materia tîj'ra vêrd'ra, hewr beno hewro molekuler. Rasté 90% hidrojen beno. Hidrojen vau çart keno.

⁷ -<http://cdsweb.u-strasbg.fr:2001/HawaiianStarlight/AIOM/English/CFHT-Coelum-AIOMNov2002.html>

Dendike(particules) atom beno zar, germinia hu hata 80 K gîne wa ro.. Hewre serdin aĝmé bene, bene Gaz. Her hiris sere de rée bënë vîla, elektrone azad, hewrune gazu provoke kene. Nêqêve astaru'de tê zere kotena elektronu, Raa Sîmerî ça ve ça Raa Sîmeri ano dina. Eve vatena Mr Chize,«çîme(orijin) mekanizme nî araze nié»⁸

Béguman, Galaxi de çaé, mekâné hidrojeno khe bio vîla, molekulere girse complexi, dorme cene, forme hidrojeni, beno atomik û molekuler. Hewre molekulere giranî, astaru vîrazene.



Na bereqâisé roşta X de, Raa Sîmeri, astarune neutron û loné şaî eve millionu germinié de girine, merkeze Galaxi de(26000 hozor sera roşt) zere jî qîlere sipi osene.Resme ceri tîlsîme Raa Sîmerî anao'ra zon. Roşta astaru eve germinia hu araze

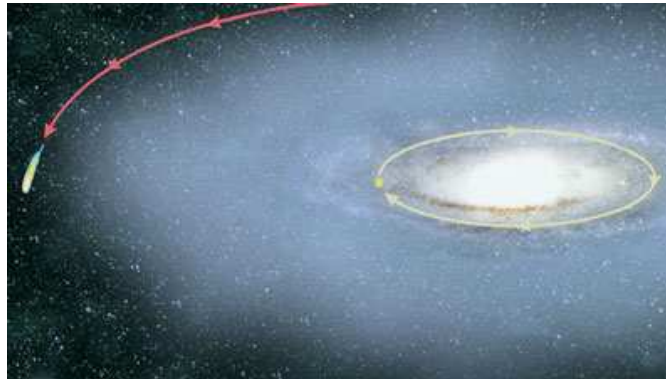


bena. Astaro Sur û Khewe serdina yîne aĝme kena. Sera 2003 de Kongra American Astronomical Society araze kerd khe dormé Raa Sîmerî de strukture de nê zonai est o. Ekibe doskerdoĝu⁹ vake na structur 10 milliar sera avê peida bio. Qeso khe yeno 'ra dust, no doskerdis çi ano'ra zon? Sene raa newe mîsneno'ra zanistié Astrofizik û astrofizik nukleer et tîlsîme maddéo û lonune şau çûtîr yeno doskerdis?

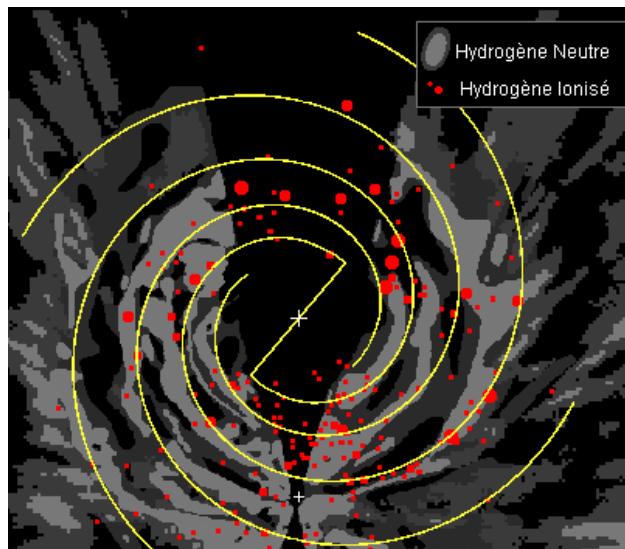
⁸ Infos issues de Mr Chieze: Milieu interstellaire dans l'Atlas de l'Astronomie de l' Encyclopedia Universalis.

⁹ Rensselaer Polytechnic Institute, du Fermi National Accelerator Laboratory, and de Sloan Digital Sky Survey (SDSS)

Her çi'ra avê, Jay Lockman¹⁰ doskerd khe bî namê “Complex H” zere Raa Sîmerî de deformé bio, lewuié Tij (hewz) hidrojene atmosferi(renge khewé)



Juvin'ra ağme bio. Lockman vano« *taé astronomu hen fam kerd khe Complex H cirané de Raa Sîmeri o, beno khe cî'ra bio duri. Fétélaise galaxî nê oseno. Hewre ca vurnene atome hidrojene bêhet(neutre) barbié. Genane, yî Raa Simeri'ra xeile durié* »



¹⁰ National Radio Astronomy Observatory (NRAO) à Green Bank, Virginie occidentale



Verva, ne zonaié û nê doskerdia sîr û tîlsîmé Raa Sîmerî sero, vatena ma, vatena zonaĝu çîk a ? Cûtîr zananiş ma beno doskerdaia sîrré asm û rojio khe ma hona nê zoneme. Zonaîşê kemi o, lêté o, zananiş ma yak i, zananişzania astaru çûtîr bî hata nîka na sîr û Tîlsîme kosmosi ne vinit, nas nê kerd, raa aqlê mordmenia sindore zananiş'ra doth ne şîé?

CERN, kollisionero hadrono girs're waxt da. Akselatore dendike atomi, newde kosmos 'de sîrré lona şaé(trou noir) doskena, ek he bese nê kerd, na penia dina wa.



Juvinragredain (Interconnexions) hété péé LHC(Large Hodron Collider) î

Roza 22 06 2007, Genevre de, Serdaré CERN¹¹ Rober Aymar arazé kerd khe seveta serdînbiana sektorune makinu. Proja peîser esta. Şefe proja LHC¹² Lyn Evans va« karzanista ma hata pée séré gereke bî qêdiéne, kotime hérei»

Usari khe amê CERN proja ceno deste hu. Eve vatena Lys Evans, « despêkerdene, ho 'ra bêçîka hu, sere gozage ro nianena », Sedarê Konseyê CERN Robert Aymar vano«no qêrar seveta mestéa Fizika atomika dentik 're» zof karé de gîrso.

Çîkê, enerjîe roştû hotay sera re ve hata nîka tercume bio, astronomi vane khe zofia matrêia asmenî hard'ra zof gîrsa. Her sanié de des milliard rée roştê kosmik kune têwerté. Matéria tayê astaru Tij'ra jede hira wa, jedé gîrsa. Beno khe, vîlabiane penia weşîa a wa. Asmen de loné şai jedé gîrané.

Eve raporé cerené « sera 2003 ra nat gruba karzanista seveknaî (Safety Study Group) a LHC (Large Hadron Collider) têwertekerdene vîla biana akselatorî de xof û ters çin o. No rapor analiza khe ma sera 2003 de da, evê roştâ yî raporî ma qerare hu dame.LHC laboratoire de vîrajio. Bîne kontrole tewertekerdena enerjio khe hewunde yî vîrajio. No enerji, enerjîe roştûne kosmik'ra senîko, atmosfere dinadé no enetji çond milliard sera bombardîman keno. Ma reina amera zon khe ma têwerte kotena roştûne kosmikî sero gureaime eve harde dina û Tij û astarûne neutron, naine sipi de enerjio khe esto enerjîe LHC de jedé jedé girso.Nêvurnaisê(stabilité) ewkune astronomiki anare zon khe têwertekerdene de xof û ters çin o.»(11)

¹¹ Le CERN, Organisationa Europa é Doskerdena Nukléeri(Organisation européenne pour la recherche nucléaire,) Organisationa dina wa seveta saêkerdena dekdike atomika fizik .Merkeza hu Cenevre'de ra. Dewlete endameti, America,Alamania, Avusturia,Italia,Holanda, Belgia, Bulgaria, Portugal, Slovakia; çekia, Ingilizistan, Polonia,Suweda, Swiçra, Hindistan, Israil, Japonia, Federasyone Rusia Tirkia, Komisione UNESCO oisaikar o.

¹² The safety of collisions at the Large Hadron Collider (LHC) was studied in 2003 by the LHC Safety Study Group, who concluded that they presented no danger. Here we review their 2003 analysis in light of additional experimental results and theoretical understanding, which enable us to confirm, update and extend the conclusions of the LHC Safety Study Group. The LHC reproduces in the laboratory, under controlled conditions, collisions at centre-of-mass energies less than those reached in the atmosphere by some of the cosmic rays that have been bombarding the Earth for billions of years. We recall the rates for the collisions of cosmic rays with the Earth, Sun, neutron stars, white dwarfs and other astronomical bodies at energies higher than the LHC. The stability of astronomical bodies indicates that such collisions cannot be dangerous. Specifically, we study the possible production at the LHC of hypothetical objects such as vacuum bubbles, magnetic monopoles, microscopic black holes and strangelets, and find no associated risks. Any microscopic black holes produced at the LHC are expected to decay by Hawking radiation before they reach the detector walls. If some microscopic black holes were stable, those produced by cosmic rays would be stopped inside the Earth or other astronomical bodies. The stability of astronomical bodies constrains strongly the possible rate of accretion by any such microscopic black holes, so that they present no conceivable danger. In the case of strangelets, the good agreement of measurements of particle production at RHIC with simple thermodynamic models constrains severely the production of strangelets in heavy-ion collisions at the LHC, which also present no danger.*

*John Ellis, Gian Giudice, Michelangelo Mangano, Igor Tkachev(**) and Urs Wiedemann Theory Division, Physics Department, CERN, CH 1211 Geneva 23, Switzerland (**)
Permanent address: Institute for Nuclear Research of Russian Academy of Sciences, Moscow 117312, Russia

Nu kar, kare de zanista, zonais û doskerdais o. Mordeme zonais û zanistî têdê zû qerar nê cené. Vajime eve vatena rapore "Review of Speculative \Disaster Scenarios" at RHIC¹³ 28-09-1999 de na qêşê hire kategori de analiza hu kerde.

« A. Formation of a black hole or gravitational singularity that accretes ordinary matter.

B. Initiation of a transition to a lower vacuum state.

C. Formation of a stable \strangelet" that accretes ordinary matter.»¹⁴

Verva RHIC, rapore LHC Safety Assessment Group qesa cerine anara zon vane khe "ma famkerdîs rapora 2003 sevata seviknaia LHC, qê xof, ters xîravienî nê vineme, terse potansiyele LHC çin o. Heto ju'ra hesave teorik heto bin'ra pènia tecrubeuna 2003 haqîé dano ma"¹⁵ Vatena rapori kena araze khe «roştê kosmike jédé jédé enerjetik qeitan eve enerjune nijdié 10²⁰ eV, déétkté ne bié. Resme(1) é ceri araze keno khe tédé roştê kosmiki 10¹⁷eV kemio. Her santimetre sere hardî de, zu sania de 5x10⁻¹⁴ yeno pêmtîs. Sere Hardî 5x10¹⁸ m² o, zu sania Hard 5x10⁻¹⁴ morino. Na anara dust khe, 3x10²² roştê kosmiki ra jedé re ya ki zû hêté 10¹⁷ eV re, nê enerjiû, dina khe bia nê bia sere hardidere.»¹⁶

¹³ Review of Speculative \Disaster Scenarios" at RHIC W. Busza;_, R.L. Jaffe;_, J. Sandweiss;_y, and F. Wilczek;_z

a) Laboratory for Nuclear Science and Department of Physics Massachusetts Institute of Technology

Cambridge, Massachusetts 02139

b) Yale University, New Haven, Connecticut 06520

c) School of Natural Sciences, Institute for Advanced Study

Princeton, New Jersey 08540, USA

Abstract

This is the Report of a Committee charged by Dr. John Marburger, Director of Brookhaven National Laboratory, to review potentially catastrophic processes that might be initiated by heavy ion collisions at the Relativistic Heavy Ion Collider. Our conclusion is that the candidate mechanisms for catastrophe scenarios at RHIC are rmlly excluded by existing empirical evidence, compelling theoretical arguments, or both.

REPORT

Fears have been expressed that heavy ion collisions at the Relativistic Heavy Ion Collider (RHIC), which Brookhaven National Laboratory (BNL) is now commissioning, might initiate a catastrophic process with profound implications for health and safety. Dr. John Marburger, Director of BNL asked our committee to review the issues and \to reduce to a single comprehensive report the arguments that address the safety of each of the speculative `disaster scenarios'."

_Research supported in part by the Department of Energy under cooperative agreement

DE-FC02-94ER40818. MIT CTP # 2908 hep-ph/9910333

yResearch supported in part by the Department of Energy grants DE-FG02-92ER40704

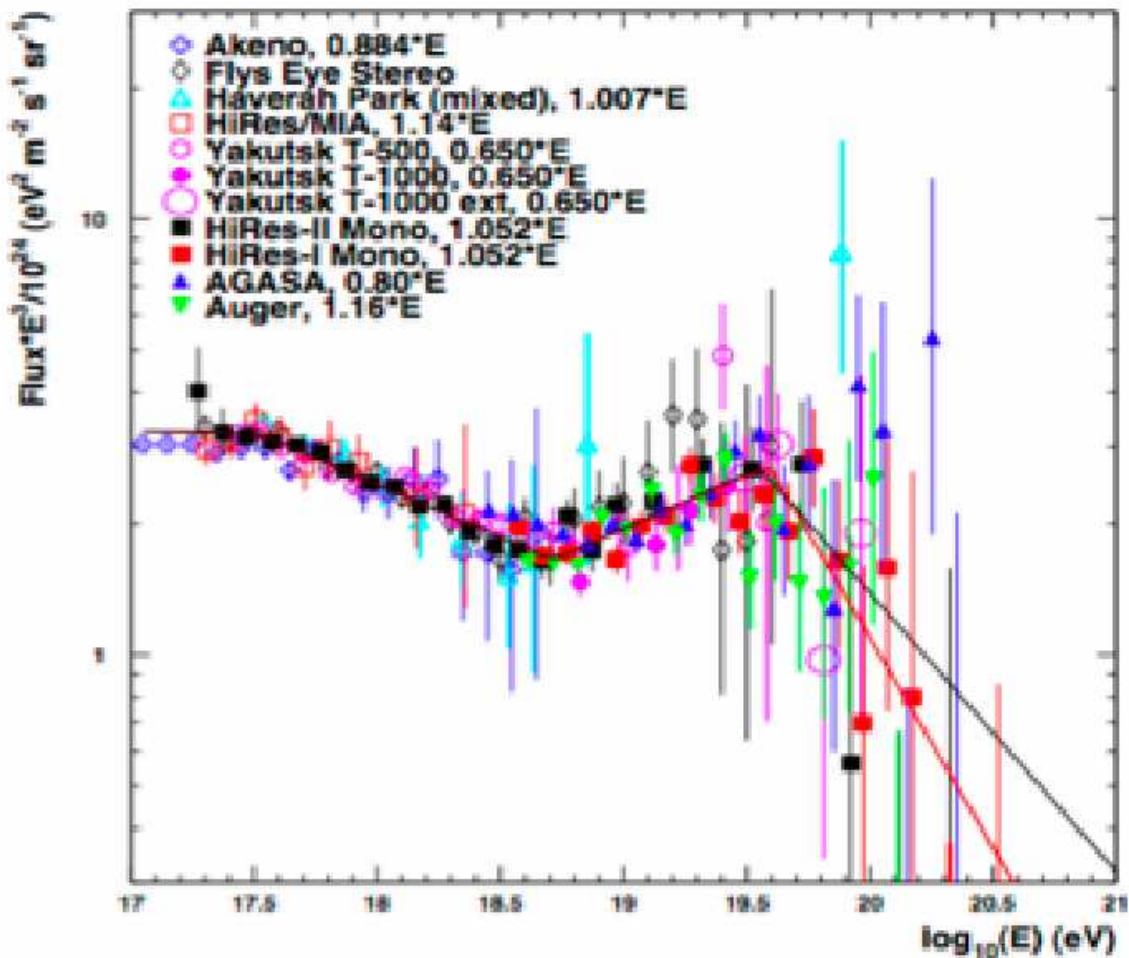
and DE-FG02-90ER40562.

zResearch supported in part by the Department of Energy grant DE-FG02-90ER40542.

¹⁴ Review of Speculative \Disaster Scenarios" at RHIC W. Busza;_, R.L. Jaffe;_, J. Sandweiss;_y, and F. Wilczek;_z
ibid.p.2

¹⁵ Rapport sur la sûreté des collisions au LHC,p.3

¹⁶ Rapport sur la sûreté des collisions au LHC,p.4

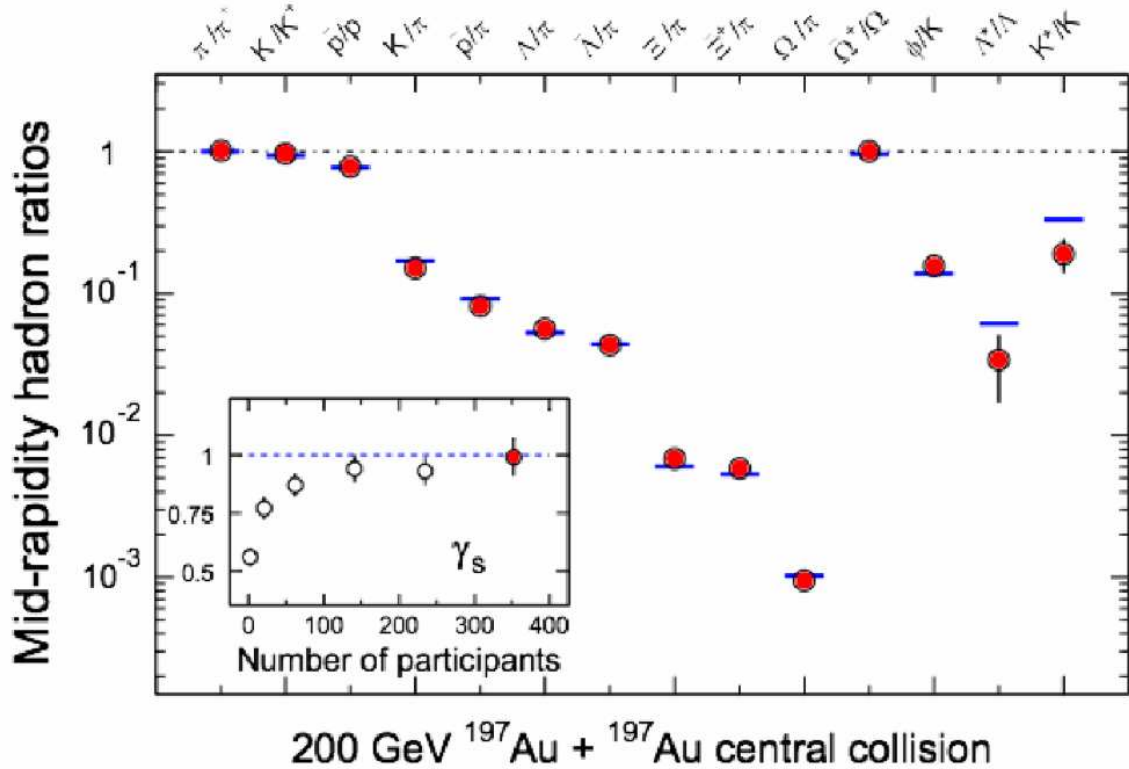


Seveta LHC «roşta Jupiter'i 10 rei hard'ra gîrsa. Roşta Tij 100 ré girsa. Rié Tij 10000 rée gîrso. Nu miliardé program keno. Têwertébiana roştûne kosmiki, dina make bia nê bia, nûa vi a. Ma ve Raa Simerî lingune avé erzeme. Raa Sîmeri, nijdié 10_{11} astaru, jî galaxié dina ma wa , ma moté zî beme. Çond rei têwertekerdena (collision) roştûne kosmiki û astaru jî Tijia mot beme,qayît beme, Hardi sero nijdié 10_{31} program û tecrubeune LHC, bera dina khe esta çina wa. Astore galaxié ma, zovina galaxi û her waxt bene este. Ma hên amera zon khe Astrofizik Konvansiyonel têdê lônûne şaûne astrofizik detekte kerde yîn arazê keno. Eve zovina qêşê, estena dina(Hardy) û zovina matêriaié astronomik beno khe bero gureîn, spekulasiyone dendike atomik khe LHC vîrazeno.»¹⁷

Eve qesa kilmê vatena Pî u Khalkune ma, ewrû karzanista CERN 'ra jede dûr nia. Raa roşta Tij, bia raa zanista. Roşta dar û beri, çel û çûk i, hard û asmenî kena şîren, xîravnié dana we, keşî bîmbarekia ho'ra morîm nê kena. Coka'ro Mua û Pié ma verva bîmbarek bervene. Tari, xîravîé, mudiéni, fîzîleni, qefçiline, kîstene, mîlaket kotene, vîrtîse perodaise dewletu semboliz keno.Roşta

¹⁷ Rapport sur la sûreté des collisions au LHC,p.5

bîmbareki, rindeni, braéni, azadi, haskerdene, dest estene, huais, esq, hurais, çîke mordemetia dina're hard û asmen cî're motazo aé anora zon.«Analojié têwertekerdenia Ionune giran û tendura dendikune atomu, sere zovina tipune dendiku zere tewertekerdena akselator'de eve di hire quarks une beaxkiu yeno tondais. Resme ceri araze keno khe dendike atomu RHIC'ra Ionune granu'ra te werte kotenera eve mordise teorik sere tendura nijdié germinia hozoru ses sei milliard derece celsius¹⁸ yene dina.



Esmer vera qesa khe CERN sero movete zanaiş kerd ra, mî sera 1988'de karzanistié filozofia zanista de bi famkerdişê Andrei Sakharov¹⁹ û Subatomist Luc Valentin²⁰ i, sere modele kosmolojik de araze kerdi. Eve qesa raste kosmoloji, bojié zanaişê asmenzanistio. Niadaişê astronomik her çî asmen û hard pia cena. Akademisien A. Sakharov, karzanista kosmolojika de wuazeno, eve “modele kosmolojik û jede-pelgîn (multi-feuilles) eve mekâne khe bene hîra, bene zidde juvin, eve zovina qese,bene bovere juvini eve dina wa çor dimansion hipoteze simetrié kosmolojik kare zanisti avê beno.

Dr Ali KILIC, Paris 22-10-2008

¹⁸ [3] P. Braun-Munzinger, K. Redlich et J. Stachel, dans *Quark-Gluon Plasma*, eds. R.C. Hwa et X.-N. Wang, (World Scientific Publishing, Singapore, 2003), disponible aussi sur arXiv:nucl-th/0304013.

¹⁹ Andrei D. Sakharov, *Œuvres Scientifiques*, traduit de l'anglais par L.A.Rioual, Editions Anthropos, Paris, p.69

²⁰ Luc Valentin,, *Physique Subatomique, Noyau et Particules*, Hermann Colin, Paris